

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1003/2023
17.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Мирољуба Томића, Татјане Вуковић, Дубравке Дамјановић и Гордане Којић, чланова већа, са саветником Маријом Рибарић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, адвоката Марије Лазић, поднетом против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду 26К. бр. 1375/22 од 21.12.2022. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 121/23 од 15.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 17.10.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ, као основан, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Марије Лазић, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Првог основног суда у Београду 26К. бр. 1375/22 од 21.12.2022. године и Вишег суда у Београду Кж1 бр. 121/23 од 15.05.2023. године, тако што Врховни суд окривљеног АА, са личним подацима као у списима предмета, на основу члана 423. тачка 1) Законика о кривичном поступку у вези члана 18. Кривичног законика

ОСЛОБАЂА ОД ОПТУЖБЕ

Што је:

„У периоду од 24.08.2019. године до 04.11.2019. године и од 05.12.2019. године до 17.07.2020. године, у Београду, улица ... број ..., у стању урачунљивости, свестан свог дела чије је извршење хтео и свестан да је његово дело забрањено, малолетно лице, сина ББ противправно задржао од родитеља – мајке оштећене ВВ, којој је оно одлуком надлежног суда поверено на старање и то правноснажном и извршном пресудом Првог основног суда у Београду П2 726/14 од 05.09.2014. године, на тај начин што, након што је дете по договору и уређеном моделу виђања боравило код оца АА у периоду од 20.08.2019. године до 23.08.2019. године, ББ није вратио мајци ВВ, дана 24.08.2019. године, како је то било предвиђено, нити до данашњег дана, а све ово свестан забрањености дела“

-чиме би извршио кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда сходно одредби члана 265. став 1. Законика о кривичном поступку.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду 26К. бр. 1375/22 од 21.12.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим да је извршио кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. Кривичног законика и изречена му је условна осуда, тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 8 месеци и истовремено одређено да се утврђена казна затвора неће извршити уколико окривљени у време проверавања од 3 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Истом пресудом окривљени је обвезан да сноси трошкове кривичног поступка о чијој висини ће суд одлучити накнадно посебним решењем, док је оштећена ВВ ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парнични поступак.

Пресудом Вишег суда у Београду Кж1 бр. 121/23 од 15.05.2023. године, делимично је усвојена жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Марије Лазић и пресуда Првог основног суда у Београду 26К. бр. 1375/22 од 21.12.2022. године је преиначена у погледу чињеничног описа кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. Кривичног законика, за које је побијаном пресудом оглашен кривим и то тако што се у 11 реду изреке побијане пресуде, иза речи „малолетни ББ мајци“ бришу речи „а након тога дете преузео 05.12.2019. године испред Градског центра за социјални рад у Београду, Одељење Палилула, те дете задржао до данашњег дана“, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљеног одбијена као неоснована и пресуда Првог основног суда у Београду 26К. бр. 1375/22 од 21.12.2022. године у непреиначеном делу је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Марија Лазић, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку и члана 439. тачка 1) и 3) Законика о кривичном поступку, са предлогом да се поднесу захтев за заштиту законитости усвоји, побијане пресуде преиначе и окривљени ослободи од оптужбе, а трошкови кривичног поступка падну на терет буџетских средстава суда или да се побијане пресуде укину и списи предмета врате првостепеном суду на поновни поступак и одлучивање.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП), па је на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, те је након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је основан.

Основано бранилац у захтеву за заштиту законитости указује да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, јер дело за које је окривљени оглашен кривим, није кривично дело, иако садржи сва законска обележја кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. Кривичног законика (КЗ) обзиром да представља дело малог значаја у смислу члана 18. КЗ.

Одредбом члана 191. став 1. КЗ прописано је да ко малолетно лице противправно задржи или одузме од родитеља, усвојиоца, стараоца или другог лица, односно установе, којима је оно поверено или онемогућава извршење одлуке којом је малолетно лице поверено одређеном лицу, казниће се новчаном казном или затвором до три године.

Заштитни објект кривичног дела одузимање малолетног лица је брак и породица, а последица кривичног дела из члана 191. став 1. КЗ је онемогућавање малолетног лица у остваривању свог права на одржавање личних односа са родитељима које је регулисано одлуком надлежног органа.

Одредбом члана 18. став 1. КЗ прописано је да није кривично дело оно дело које, иако садржи обележја кривичног дела, представља дело малог значаја, а ставом 2. истог члана прописано је да дело је малог значаја ако степен кривице није висок, ако су штетне последице одсутне или незнатне и ако општа сврха кривичних санкција не захтева изрицање кривичне санкције. Ставом 3. истог члана прописано је да се одредбе става 1. и 2. овог члана могу применити на кривична дела за која је прописана казна затвора до три године или новчана казна.

Дело малог значаја је један од основа искључења постојања кривичног дела чија је примена факултативна и суд у сваком конкретном случају оцењује испуњеност наведених, кумулативно постављених услова за примену овог института.

Из изреке правноснажне пресуде којом је окривљени оглашен кривим због кривичног дела одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. КЗ произилази да је окривљени кривично дело учинио у урачунљивом стању, са директним умишљајем и да је био свестан да је његово дело забрањено, да је у време и месту означеном у изреци пресуде противправно задржао своје малолетно дете, које је правноснажном и извршном пресудом Првог основног суда у Београду П2 726/14 од 05.09.2014. године поверено на старање мајци.

Иако радње окривљеног описане у изреци првостепене пресуде којом је оглашен кривим садрже обележја кривичног дела, овај суд оценио је да степен кривице окривљеног није висок, штетне последице оценио је као незнатне и нашао да општа сврха кривичних санкција не захтева изрицање кривичне санкције, већ да ће и само вођење кривичног поступка за ово кривично дело дати резултате сходно општој сврси изрицања кривичних санкција, па како је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног дела за које је запређена новчана казна или затвор до три године, то су испуњени услови прописани одредбом члана 18. КЗ и ради се о делу малог значаја.

Чланом 3. став 1. Закона о ратификацији Конвенције Уједињених нација о правима детета прописано је да је у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја интерес детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне

институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела.

Узимајући у обзир заштитни објект кривичног дела у питању, а пре свега интерес детета као опште прихваћен основни принцип заштите његових права према члану 3. Закона о ратификацији Конвенције Уједњених нација о правима детета, морају се, осим специфично одређене радње извршења кривичног дела обухваћене законском нормом, имати у виду и друге околности које указују на овај критеријум.

Приликом испитивања правноснажних пресуда овај суд је имао у виду да је у инкримисаном периоду већ био у току поступак за измену судске одлуке чије је извршење онемогућено, да је пресуда Првог основног суда у Београду П2 726/14 од 05.09.2014. године, правноснажно измењена најпре на основу решења Првог основног суда у Београду П2 1032/18 о одређивању привремене мере од 14.10.2020. године, а потом и на основу правноснажне и извршне пресуде Првог основног суда у Београду П2 1032/18 од 04.05.2022. године, која је потврђена пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 630/22 од 14.12.2022. године, те малолетни ББ је поверен оцу на самостално вршење родитељског права, што несумњиво указује на постојање услова за правну оцену радњи окривљеног у смислу члана 18. КЗ.

Из наведених разлога, Врховни суд је усвојио захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, преиначио првостепену и другостепену пресуду и окривљеног ослободио од оптужбе да је извршио кривично дело одузимање малолетног лица из члана 191. став 1. Кривичног законика, а на основу члана 423. тачка 1) ЗКП у вези члана 18. Кривичног законика и одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда у смислу члана 265. став 1. ЗКП.

Врховни суд се, сходно донетој одлуци, није упуштао у разматрање осталих повреда истакнутих у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног обзиром да је то беспредметно у оваквој процесној ситуацији.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП и члана 265. став 1. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић, с.р.

Председник већа – судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић